

©

VACCINATIE

Een button om prikbaarheid op te krikken

Hoe verhoog je de bereidheid van mensen om zich te laten vaccineren? Een keuze geven in type vaccin is een eerste stap. „Geef mensen die een prik hebben gehad een button. Zo overtuigen ze elkaar.“

Lang hield zorgminister Hugo de Jonge vol dat het wat vaccinaties betreft „prikken wat de pot schaft” is. Daar komt hij nu op terug: vanaf zaterdag mogen mensen die eerder nee zeiden tegen AstraZeneca, vaak omdat ze bang zijn voor zeldzame doch ernstige trombosebijwerkingen, toch een afspraak maken voor een ander vaccin. In Limburg kunnen ze Pfizer krijgen.

Hoeveel mensen in de oorspronkelijke AstraZeneca-doelgroep (60-64-jarigen, mensen met ernstig overgewicht en zorgmedewerkers) nu alsnog in aanmerking komen voor een prik met een ander vaccin, is onbekend. Maar met de beleidswijziging wordt geprobeerd die doelgroep alsnog zoveel mogelijk mee te krijgen in de vaccinatieflow van dit moment.

Huisarts Bram de Wit in Heerlen is „ontzettend blij” met de nieuwe beleidslijn. Veel van zijn patiënten wonen in achterstandswijken, waar het net even wat meer moeite kost mensen goed te informeren over voor- en nadelen van vaccinaties. De Wit en zijn collega's hebben afgelopen weken veel, héél veel telefoontjes gehad van mensen die twijfelden. „Hele leuke, kritische mensen”, zegt De Wit. „Die vooral opkomen voor hun recht zelf te beslissen. Mensen worden overspoeld met informatie die vooral uitstraalt: néém dat vaccin. Dan krijgen ze het idee dat ze hun autonomie verliezen en haken af.”

Circustenten

Door vooral veel neutrale informatie te geven over voors en tegens, is de vaccinatiebereidheid in zijn praktijk heel hoog, zegt De Wit. „Ik hou mensen vaak voor dat er twee circustenten zijn waaruit ze kunnen kiezen. In de ene tent, die van de coronavaccinatie, is er een sterftekans van 1 op 150.000, in de andere tent, die van het ziek worden door Covid-19, is de kans 1 op 100. Kies maar.” De pauzeknop die tot tweemaal toe werd ingedrukt op het prikken met AstraZeneca heeft veel mensen extra aan het twijfelen gebracht, zegt De Wit.

Zorgen

De vaccinatiebereidheid is hoog in Nederland, blijkt niet alleen uit recente opkomstcijfers van het RIVM (87 procent van de 65-plussers kreeg al minimaal één prik), maar ook uit peilingen onder mensen die nog wachten op hun vaccinatie. Toch zijn er zorgen. De algehele vaccinatiegraad is straks wellicht hoog genoeg om van groepsimmunitet te spreken, maar het zwakke punt blijven de zogeheten achterstandswijken. Als de vaccinatiegraad daar substantieel afwijkt van het gemiddelde, kunnen zich lokale brandhaarden van besmettingen blijven voordoen. Onder andere epidemioloog Marc Bonten waarschuwde daar begin deze week voor.

In diverse GGD-regio's gaan de komende weken campagnes van start om de mensen in die sociaal zwakkere wijken te bereiken. Een aantal regio's gaat daarvoor onder andere 'prikbussen' inzetten, naar Duits voorbeeld. Als de mensen niet naar de vaccinatielocaties gaan, komen de prikken naar de mensen toe, is het idee.

Geen plannen

In Limburg zijn die plannen er nog niet. „Wij zijn dat nog niet van plan”, zegt een woordvoerder van de GGD Zuid Limburg. „Vooraf omdat we zulke problemen hier nog niet hebben. Tot nu toe is de vaccinatiebereidheid in onze regio enorm hoog, boven verwachting. We zitten gemiddeld op 85 procent en in sommige wijken zelfs boven de 90.”

In Noord- en Midden-Limburg vinden ze de inzet van bussen een interessant idee, maar nog niet aan de orde. „We zijn nu veel te druk bezig met de massavaccinaties, als die op de rit staan gaan we zeker bekijken hoe we moeilijker bereikbare doelgroepen het best kunnen aanspreken”, zegt een woordvoester van de GGD Limburg-Noord. Huisarts Bram de Wit vindt zo'n vaccinatiebus een goed idee. „Vergeet niet dat veel mensen een afkeer hebben van plekken waar veel mensen samenkomen. Die willen niet in een grote hal worden geprikt, maar kleinschalig, om de hoek. Die willen een briefje in de brievenbus: morgen staat de bus er, kom maar langs.”

En iedereen die de prik dan heeft gehaald, zou wat De Wit betreft een button 'Ik ben gevaccineerd' moeten krijgen. Want als de buurvrouw zo'n button draagt, of degene voor je aan de supermarktkassa, dát is wat werkt, denkt de huisarts. „Net zo goed zouden er ook buttons moeten komen voor mensen die geen vaccin willen. Laat mensen onderling die discussie maar voeren, laat ze niet alleen geïnformeerd worden door de overheid.”